

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регульованих ринків та деривативів (реєстр. № 3498 від 20 листопада 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 27 січня 2016 року (протокол № 40) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регульованих ринків та деривативів (реєстр. № 3498 від 20 листопада 2015 року), поданий народними депутатами України Демчаком Р.Є., Довбенком М.В. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою створення передумов для підвищення ефективності та функціональності ринків капіталу, інших регульованих ринків в Україні шляхом комплексного врегулювання питань функціонування ринків похідних цінних паперів та деривативів, законодавчого регулювання інфраструктури регульованих ринків.

Для досягнення мети авторами запропоновано внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального, Цивільного та Господарського кодексів України, законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про акціонерні товариства», «Про інститути спільного інвестування», «Про депозитарну систему України», «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та інших законодавчих актів. Законопроектом пропонується: врегулювати відносини, пов'язані з біржовими та із позабіржовими деривативами шляхом визначення поняття «деривативи», їх класифікації та встановлення основних механізмів укладення деривативів на регульованих ринках і поза ними; врегулювати питання розбудови інфраструктури, необхідної для повноцінного функціонування ринку деривативів, зокрема шляхом імплементації положень регламенту EMIR в частині створення торгового центрального контрагенту; запровадити інститут кваліфікованих інвесторів у відповідності до директив

MiFID I/II, а також адаптувати норми, які регулюють професійну діяльність торговця цінними паперами, трансформуючи їх у повноцінні інвестиційні фірми та розширюючи перелік ліцензійних видів діяльності, які ними можуть здійснюватись; уніфікувати підходи до регулювання діяльності бірж, які здійснюють торгівлю цінними паперами, деривативами, валютними цінностями, товарами та іншими активами шляхом запровадження інституту оператора ринку, тощо.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Загальна спрямованість проекту Закону кореспондує закріпленому в частині четвертій статті 13 Конституції України обов'язку держави забезпечувати захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання.

Норми статей 41 та 42 Основного Закону України закріплюють право кожного на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, встановлюють непорушність права приватної власності, набутого у визначеному законом порядку та заборону протиправного позбавлення права власності.

Положення Законопроекту також узгоджуються зі змістом частини п'ятої статті 55 Основного Закону України, згідно з якою кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Згідно із пунктом 22 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються засади цивільно-правової відповідальності, діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них.

Відповідно до пунктів 7, 8 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правовий режим власності, правові засади і гарантії підприємництва, правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання, а згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України виключно законами України встановлюються засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків, порядок випуску та обігу державних цінних паперів, їх види і типи.

Слід зазначити, що з метою посилення доброчесності європейських фінансових ринків шляхом запровадження спільної основи для запобігання

ринковим зловживанням і виявлення таких зловживань, а також для забезпечення надходження на ринок належної інформації прийнята Директива 2003/6/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 28.01.2003 року (далі – Директива) про використання інсайдерської інформації в процесі торгів і маніпулюванні ринком (ринкових махінаціях). Кожна держава повинна застосовувати положення Директиви до усіх операцій, які здійснюються на її території із фінансовими інструментами, допущеними в обіг на будь-якому регульованому ринку європейської економічної зони (або щодо яких був поданий запит про допуск в обіг на такому ринку). Держави – члени також зобов'язані застосовувати положення цієї Директиви до усіх операцій, які здійснюються за кордоном із фінансовими інструментами, допущеними в обіг на ринку, що знаходиться на їхній території (або щодо яких був поданий запит про допуск в обіг).

Крім того, Директива 2004/109/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15.12.2004 року про гармонізацію вимог щодо прозорості відносно інформації про емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку та Директива 2007/14/ЄС Європейської комісії від 08.03.2007 року щодо детальних правил виконання деяких положень Директиви 2004/109 /ЄС, зокрема, встановлюють вимоги відносно розкриття періодичної та поточної інформації про емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку, що знаходиться або діє в державі-члені, вводять зобов'язання щодо подання більш повних фінансових звітів за півріччя для емітентів акцій, допущених до торгів на регульованому ринку, що дозволяє інвесторам провести об'єктивнішу оцінку стану емітента та інше.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило зауваження до Законопроекту, які втім не стосуються його невідповідності нормам Основного Закону України. Згідно узагальнюючого висновку управління, за результатами розгляду в першому читанні Законопроект може бути прийнятий за основу у першому читанні з наступним урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України). З огляду на зазначене, законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регульованих ринків та деривативів (реєстр. № 3498 від 20 листопада 2015 року), поданий народними депутатами України Демчаком Р.Є., Довбенком М.В. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ